Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра кримінально-правових дисциплін

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр БОЛОВКО

"_____" _____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні стандарти прав людини у сфері кримінального провадження

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право
вид дисципліни	за вибором
факультет	юридичний

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

“31” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Д.С. Слінько, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

Програму схвалено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін

_____ Дмитро СЛІНЬКО

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми «Право» третього (освітньо-наукового) рівня освіти

Гарант освітньої професійної програми доктор юридичних наук, професор

_____ Тетяна КАГАНОВСЬКА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

_____ Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Міжнародні стандарти прав людини у сфері кримінального провадження” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки доктора філософії (PhD), третій рівень вищої освіти.

напряму 081 Право

спеціальності

спеціалізації Кримінальний процесуальний та криміналістичний профіль

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

забезпечити у здобувачів юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна вироблення вмінь і навичок щодо системного аналізу чинного міжнародного та національного законодавства та правових питань імплементації загальновизнаних міжнародних стандартів та принципів кримінального провадження в галузі прав людини у вітчизняне кримінальне процесуальне законодавство.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

аналіз актів кримінального процесуального законодавства України, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми дисципліни.

- в межах формування компетенції ЗК-2:

знати: новітні тенденції розвитку міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження, їхню сутність та визначальні фактори.

вміти: привести правозастосування у відповідність до високих національних та міжнародних стандартів кримінального провадження; характеризувати стан дотримання права на свободу і особисту недоторканність у досудових стадіях кримінального процесу.

володіти: науково-педагогічною діяльністю з міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження.

- в межах формування компетенції ЗК -4:

знати: численні порушення прав людини, які допускаються учасниками кримінального провадження через недотримання вимог законодавства та його недосконалість;

вміти: кваліфіковано вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, працювати з критикою;

володіти: роботою з науково-монографічними першоджерелами з актуальних проблем кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини.

- в межах формування компетенції ЗК -8:

знати: поняття і завдання судового контролю у кримінальному провадженні;

вміти: аналізувати правову регламентацію та реалізацію права на повагу до приватного і сімейного життя як міжнародного стандарту забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України.

володіти: розробкою пропозицій щодо удосконалення забезпечення прав людини на досудових стадіях кримінального процесу в Україні на рівні міжнародних стандартів.

- в межах формування компетенції ПК-7:

знати: міжнародні нормативно-правові акти, що стосуються здійснення кримінального провадження.

вміти: правильно складати і оформлювати юридичні документи; давати правове обґрунтування рішень; аналізувати юридичні факти; аналізувати, тлумачити та правильно застосовувати правові акти; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону.

володіти: вивченням позитивного досвіду прецедентного права країн з англо-американською системою права.

- в межах формування компетенції ПК-8:

знати: систему та функціональне призначення міжнародних стандартів забезпечення прав людини у кримінальному провадженні.

вміти: вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень шляхом накопичення і систематизації знань про новітні тенденції розвитку міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження.

володіти: відтворенням у національному законодавстві передових ідей щодо посилення гарантій прав людини; дослідження практики міжнародних органів та організацій щодо діяльності із забезпечення прав та свобод, зокрема Європейського суду з прав людини.

1.3. Кількість кредитів

3 ECTS

1.4. Загальна кількість годин

90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Міжнародні стандарти прав людини у сфері кримінального провадження	
Нормативна / за вибором за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
10 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
8 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

знає: новітні тенденції розвитку міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження, їхню сутність та визначальні фактори; численні порушення прав людини, які допускаються учасниками кримінального провадження через недотримання вимог законодавства та його недосконалість; поняття і завдання судового контролю у кримінальному провадженні; міжнародні нормативно-правові акти, що стосуються здійснення кримінального провадження; систему та

функціональне призначення міжнародних стандартів забезпечення прав людини у кримінальному провадженні;

вміє: привести правозастосування у відповідність до високих національних та міжнародних стандартів кримінального провадження; характеризувати стан дотримання права на свободу і особисту недоторканність у досудових стадіях кримінального процесу; кваліфіковано вести наукову дискусію та спір, відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, працювати з критикою; аналізувати правову регламентацію та реалізацію права на повагу до приватного і сімейного життя як міжнародного стандарту забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України; вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень шляхом накопичення і систематизації знань про новітні тенденції розвитку міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження;

має навички: науково-педагогічної діяльності з міжнародних стандартів прав людини у сфері кримінального провадження; роботи з науково-монографічними першоджерелами з актуальних проблем кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини; розробки пропозицій щодо удосконалення забезпечення прав людини на досудових стадіях кримінального процесу в Україні на рівні міжнародних стандартів; відтворення у національному законодавстві передових ідей щодо посилення гарантій прав людини; дослідження практики міжнародних органів та організацій щодо діяльності із забезпечення прав та свобод, зокрема Європейського суду з прав людини; вивчення позитивного досвіду прецедентного права країн з англо-американською системою права.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і їх імплементація у національне кримінальне процесуальне законодавство.

Тема 1. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини.

Поняття та значення принципів кримінального процесу України. Загальновизнані принципи міжнародного права та їх відображення у кримінальному процесі України. Принцип забезпечення захисту прав і свобод людини. Повага та захист честі і гідності людини. Принцип презумпції невинуватості обвинуваченого. Забезпечення ознайомлення обвинувачуваного з обвинуваченням і допустимість судового розгляду справи тільки в рамках пред'явленого обвинувачення. Заборона катувань та жорстокого поводження. Принципи законності і здійснення правосуддя на засадах рівності громадян перед законом і судом.

Тема 2. Особливості міжнародних стандартів щодо основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.

Система Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини. Система національних засобів захисту прав людини (в контексті положень Конвенції про захист прав і основних свобод людини).

Тема 3. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини.

Забезпечення міжнародних стандартів прав і свобод людини в Україні. Механізм захисту прав людини. Проблеми імплементації норм міжнародного кримінального права в законодавство України. Проблеми кодифікації кримінального законодавства країн континентальної Європи та імплементації норм міжнародного кримінального права в законодавство України. Проблеми імплементації норм міжнародного кримінального права у законодавство України. Проблеми кримінального законодавства країн традиційно формалізованої романо-германської системи права та проблеми гармонізації з ним

кримінального законодавства України.

Тема 4. Проблеми пошуку шляхів розвитку кримінально-процесуального права України в контексті міжнародних стандартів.

Загальний погляд на майбутнє кримінального судочинства в Україні. Заочне провадження у кримінальному судочинстві України. Покращення доступу до ефективного захисту в кримінальному процесі. Механізми ухилення від забезпечення прав. Досудове ув'язнення. Доступ до інформації та розгляд доказів. Професійна культура і практика. Правова допомога і безоплатна правова допомога.

Тема 5. Шляхи вдосконалення кримінального процесу на окремих етапах кримінально-процесуальної діяльності в контексті міжнародних стандартів.

Кримінально-процесуальне забезпечення досудового розслідування та його відповідність європейським правовим нормам. Судовий контроль на стадії досудового розслідування у світлі міжнародних стандартів. Окремі положення Європейської конвенції з прав людини та кримінально-процесуальне забезпечення розгляду кримінального провадження у судах першої інстанції. Відповідність процесуального забезпечення розгляду кримінального провадження в апеляційних судах загальним принципам європейського права. Процесуальне забезпечення розгляду кримінального провадження у касаційному порядку. Кримінально-процесуальне провадження в стадії виконання судових рішень.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини і їх імплементація у національне кримінальне процесуальне законодавство.												
Тема 1. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини.	18	2	2			14						
Тема 2. Особливості міжнародних стандартів щодо основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.	18	2	1			15						
Тема 3. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини.	18	2	1			15						

Тема 4. Проблеми пошуку шляхів розвитку кримінально-процесуального права України в контексті міжнародних стандартів.	18	2	2			14						
Тема 5. Шляхи вдосконалення кримінального процесу на окремих етапах кримінально-процесуальної діяльності в контексті міжнародних стандартів.	18	2	2			14						
Разом за розділом 1	90	10	8			72						
Усього годин	90	10	8			72						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальновизнані міжнародні стандарти та принципи кримінального провадження в галузі прав людини.	2
2	Тема 2. Особливості міжнародних стандартів щодо основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.	1
	Тема 3. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини.	1
	Тема 4. Проблеми пошуку шляхів розвитку кримінально-процесуального права України в контексті міжнародних стандартів.	2
	Тема 5. Шляхи вдосконалення кримінального процесу на окремих етапах кримінально-процесуальної діяльності в контексті міжнародних стандартів.	2
	Разом	8

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Стандарти правової держави	12
2	Практика європейського суду з прав людини та її роль у розкритті змісту принципів кримінального провадження	10
3	Стандарти ефективного захисту в кримінальному процесі	10
4	Національні підходи до побудови системи ефективного захисту в кримінальному процесі	10
5	Професійна культура адвокатів, які здійснюють захист у кримінальних справах	10
6	Ініціативи держави із забезпечення ефективного захисту в кримінальних справах	10

7	Покращення доступу до ефективного захисту в кримінальному процесі	10
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (реферати, контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, курсові, дипломні роботи тощо) визначаються навчальним планом. Індивідуальні завдання полягають у підготовці реферату за визначеною, або обраною здобувачем за допомогою викладача, темою та інших видів робіт, які затверджуються кафедрою. Терміни видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються програмою навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

7. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв’язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки здобувачів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі

колоквіуму, виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи здобувачів мають бути доведені до відома здобувачів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувачів. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Здобувача допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий залік - форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на семінарських заняттях. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності здобувачів за умови виконання ними всіх видів робіт, передбачених навчальним планом за семестр.

Семестровий екзамен - форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити здобувачів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач при складанні екзамену (заліку) з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену (заліку).

Максимальна сума балів, які може набрати здобувач при вивченні навчальної дисципліни (проходженні практики), складає 100.

8. Схема нарахування балів

Приклад ля підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

	Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен (залікова робота)	Сума
Розділ 1					Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом			
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5						100
10	10	10	10	10	10		60		40	100

Т1, Т2, Т3, Т4, Т5 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р.
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року №2341// Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №№25–26. – Ст. 131.
4. Загальна декларація прав людини прийнята та проголошена Генеральною Асамблеєю ООН від 10.12.1948 р. // www.un.org/ru/
5. Міжнародний пакт про громадянскі та політичні права прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН від 16.12.1950 р. // www.un.org/ru/
6. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод від 1950 р., зі змінами від 13.05.2004 р. // www.zakon.rada.gov.ua
7. Кодекс поведінки службових осіб по підтримці правопорядку від 1979 р. // www.un.org/ru/
8. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 1984 р., в ред. від 13.11.1998 р. // www.un.org/ru/
9. Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню або ув’язненню в який би то не було формі від 9.12.1988 р. // www.un.org/ru/
10. Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживань владою, затвердженій Резолюцією Генеральної Асамблеї 00Н №40/34 від 29 листопада 1985 року // www.un.org/ru/
11. Основні принципи незалежності судових органів від 1985 р. // Права людини і професійні стандарти для юристів. – Амстердам-Київ: Укр.-Америк. бюро захисту прав людини, 1996. – С. 28–31.

Базова література

1. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року/ за ред. О.А. Банчука, Р.О. Куйбіди, М.І. Хавронюка. – Х.: Фактор, 2013. – 1072 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. – Т.1./ за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за ред. Гончаренка В.Г., Нора В.Т., Шумила М.Є. . – К.: Юстиніан, 2012. – 1224 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за ред. Ківалова С.В. , Міщенка С.М., Захарченка В.Ю.. – Харків: Одісей, 2013. – 1104 с.
5. Альперт С.А. Кримінально-процесуальні функції: поняття, система, суб'єкти: Конспект лекції. - Х.: Національна юридична академія України, 1995. - 28 с.

6. Бринцев В. Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади : монографія / В. Д. Бринцев. – Х. : Право, 2010. – 464 с.

7. Тацій В. Я. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика : Дисертація з права / В. Я. Тацій. – Х. : Право, 2004. – 449 с.

Допоміжна література

1. Алейніков Г. Принцип змагальності сторін та діяльність адвоката захисника щодо збирання доказів у досудовому слідстві // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 1. – С. 87-89.

2. Андреева К. Змагаючись за змагальність // Юридичний журнал. – 2003. – № 5. – С. 119-120.

3. Андрусенко В.В. Конвенція про захист прав і основних свобод людини і кримінальний процес / Центр суддівських студій. Програма підготовки українських суддів. – К., 2002. – С. 3.

4. Баулін Ю. В. Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження) : монографія / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, М. В. Сенаторов, В. С. Батиргареєва, В. С. Зеленецький; Акад. прав. наук України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. - Х. : Кроссроуд, 2008. - 364 с.

5. Ахтырская Н.Н. Законодательные аспекты борьбы с преступностью в Украине. По материалам научно-практической конференции «Стратегии борьбы с преступностью» // Государство и право. – 2004. – № 3. – С. 99-110.

6. Бабаева А.В. Реализация принципов уголовного процесса в стадии предварительного рассмотрения уголовного дела судьей // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. Вип. 64. – Х., 2003. – С. 132.

7. Бандурка С.А., Слинько С.В. Судебное производство по уголовным делам. Учеб пособ. / Ин-т внутр. дел. – Х.: РИФ «Арсис, ЛТД», 2000. – 287 с.

8. Баулін О.А. Реальне забезпечення процесуальної незалежності слідчого у майбутній правній системі України. Концепція розвитку законодавства України / Матеріали науково-практичної конференції. – К., 1996. – С. 346-349.

9. Бережний О.І. Преюдиціальність судових рішень у кримінальних справах / Автореф. дис... канд. юр. наук. – Х., 2003. – 20 с.

10. Бибило В.М. Конституционные принципы правосудия и их реализация в стадии исполнения приговора. – Минск: Университетское изд-во, 1986. – 158 с.

Бобылев М. В чью пользу состязательность в уголовном процессе? // Законность. – 2003. – № 11. – С. 28-29.

11. Богданов Л., Радуцький О. Технічна фіксація судових процесів: системний підхід до розвитку комп'ютерних технологій та інформаційних ресурсів // Юридичний журнал. – 2002 р. – № 2. – С. 84-85.

12. Божьев В. Состязательность на предварительном следствии // Законность. – 2004. – № 1. – С. 3-6.

13. Божьев В.П. Конституционные принципы уголовного процесса // Уголовный процесс: Учебник для вузов. – М.: Спарк, 1998. – С. 72-101.

14. Галаган В.І. Проблеми вдосконалення кримінально–процесуальної діяльності органів внутрішніх справ / Під ред. Л.М. Шестопалової. – К., 2002. – 297 с.

15. Грошевий Ю.М. Кримінально-процесуальне право / Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол. Ю.С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – К.: Укр. енцикл., – 2001. – Т. 3: Л-М. – С. 406.

16. Грошевий Ю.М. Проблеми удосконалення законодавства, що регулює кримінально-процесуальну діяльність // Вісник Академії правових наук України. – 2003. – № 2-3. – С. 695.

17. Грошевий Ю.М. Судове слідство за статутом кримінального судочинства 1864 р. // Вісник Академії правових наук України. – 1995. – № 4. – С. 111.

18. Гриненко С. Презумпція невинуватості та інститут угод у кримінальному процесі (за новим КПК), їх співвідношення / С. Гриненко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://juristblog.com.ua/yurkonsyltacia28.html

19. Губська О.А. Звільнення від кримінальної відповідальності за новим КПК [Текст] : монографія / Губська О. А. - К. : ІНТЕРСЕРВІС, 2013. - 155 с.

20. Землянська В. Запровадження відновлюючих підходів: зміна поглядів на кримінальне судочинство // Право України. – 2003. – № 10. – С. 154-157.

21. Козьяков І.М. Судовий контроль за отриманням інформації приватного характеру // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 4. – С. 54-56.
22. Фридман Д. Политика вынесения приговоров в английском праве / СССР - Англия: юстиция и сравнительное правоведение. Материалы советско-английского симпозиума. - М., 1986. - С. 27, 453, 578, 595.
23. Шундиков В.Д. Принцип непосредственности при расследовании и рассмотрении уголовных дел. - Саратов: Изд-во Саратовского ун-та, 1974. - 154 с.
24. Kramer B. Crundbegriffe des straf verfahrensrechts. 4 Aufi. Stuttgart. Verlagw. Kolihammer, 1999, s. 29. (Крамер Б. Основні поняття кримінально-процесуального права. 4-е вид. - Штутгарт. В. Кольхаммер, 1999. - С. 29.).
25. Ransshe N. Christie. Conflicts as a property. - 1977.
26. Wynne, J (2000), "Victim-Offender Mediation in Practice", in Liebmann, M (2000), Mediation in Context, Jessica Kingsley Publishers,London.
27. Griffiths, C. (1999). The victims of crime and restorative justice: the Canadian experience. International Review of Victimology, 6, 279-294.
28. Roach, K. (2000). Changing punishment at the turn of the century: restorative justice on the rise. In Miller, S. and Roach, K., eds., Changing punishment at the turn of the century: finding the common ground. Canadian Journal of Criminology, 42, 249-280.
29. Walther, S. (2000). Reparation in the German criminal justice system: what is and what remains to be done. International Review of Victimology, 7, 265-280.
30. Umbreit, M. and Greenwood, J. (1998). National Survey of Victim Offender Mediation Programs in the US. University of Minnesota: Center for Restorative Justice and Peacemaking.
31. Daly, K. (2000). Revisiting the relationship between retributive and restorative justice. In Restorative Justice: Philosophy to Practice, Strang, H. and Braithwaite, J., eds.), 33-54. Ashgate.
32. Van Ness, D.W. (1997) "Perspectives on Achieving Satisfying Justice: Values and Principles of Restorative Justice." The ICCA Journal on Community Corrections 7(1): 7–12.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

https://www.edx.org/course/psychology-criminal-justice-uqx-crime101x-1

http://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/ANTICOR101/2015_T2/about

Рада Європи: http:// www.hub.coe.int

Практика Європейського суду з прав людини: http:// www.eurocourt.in.ua